

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ «АГРООСВІТА»**

НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ АГРОПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

КОНКУРС «АГРОПОЛІТИЧНІ ДЕБАТИ»

Методичні рекомендації щодо організації та проведення

**Київ
«Агроосвіта»
2019**

Укладачі: **Фолькер Зассе**, керівник проекту Німецько-український агрополітичний діалог (АПД); **М.С. Ярошко**, експерт проекту АПД; **Т.Д. Іщенко, І.О. Лепеха** (Державна установа «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»)

Рецензенти: доктор економічних наук, професор, академік НААН України **С.М. Кваша** (Національний університет біоресурсів і природокористування України); доктор педагогічних наук, доцент **Н.Г. Шарата** (Миколаївський національний аграрний університет)

Рекомендовано Науково-методичною радою Науково-методичного центру «Агроосвіта» (протокол від 11 січня 2019 р. № 1)

Відповідальні за випуск: **І.О. Лепеха, І.О. Моргун** (Державна установа «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»)

Редактор

Л.М. Талюта

© Державна установа «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта»

Всі права охороняються. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якій формі без письмової згоди Державної установи «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта».

ВСТУП

За останнє десятиліття в Україні відбулися зміни в науці та суспільній свідомості, які призвели до потреби переосмислення науки і освіти, а також їх цілей і завдань. Якісну освіту сучасного фахівця будь-якої галузі неможливо уявити без розвитку інформаційної, дослідницької та комунікативної культури.

Функціональну компетентність сучасного магістра, аспіранта, молодого вченого характеризують свобода орієнтації в інформаційному полі, знання багатьох позицій, які стосуються не тільки його спеціальності, але і загалом сільського господарства, аграрної політики, уміння вибирати і обґрунтовувати свій вибір, мистецтва самостійного вирішення проблем засобами інформації та комунікації.

У зв'язку з цим конкурс «Агрополітичні дебати» є ефективною педагогічною технологією, яка сприяє розвитку логічного і критичного мислення, комунікативної культури та навичок публічного виступу. Участь у дебатах дає можливість фахівцям-початківцям розвинути вміння працювати в команді, вибирати відповідних партнерів, концентруватися на суті проблеми і наполягати на своїй позиції щодо важливих для України агрополітичних питань.

Мета конкурсу: відпрацювання логічного та критичного мислення, комунікативної культури та навичок публічного виступу, застосування компетенцій у спеціальній агрополітичній галузі з урахуванням європейського досвіду.

ОРГАНІЗАЦІЯ

Конкурс «Агрополітичні дебати» організовує Державна установа «Науково-методичний центр інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності вищих навчальних закладів «Агроосвіта» (далі – ДУ «НМЦ «Агроосвіта») за методичної підтримки з боку проекту «Німецько-український агрополітичний діалог» (АПД) з 2016 року.

У дебатах беруть участь представники (студенти та аспіранти) аграрних закладів вищої освіти України. Дебати проводять у два етапи: відбірковий та фінальний. Перший (відбірковий) етап проводять на базі кожного закладу вищої освіти із визначенням команди-переможця по ЗВО (відповідальні особи у ЗВО на місцях); фінальний етап проводять на базі аграрного закладу вищої освіти, де відповідного року організовують Зліт студентських лідерів аграрної освіти (дату та час визначає оргкомітет Зльоту).

ЗОНИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ДЕБАТІВ

ДУ «НМЦ «Агроосвіта» відповідає за:

- забезпечення контакту із ЗВО та інформування їх щодо організаційних моментів;
- участь представника ДУ «НМЦ «Агроосвіта» у складі журі фінального етапу.

ЗВО відповідають за:

- доведення інформації щодо методики проведення дебатів до всіх зацікавлених у ЗВО;
- організацію і проведення першого етапу дебатів у кожному окремому ЗВО;
- запис і надання відеоматеріалів щодо першого етапу дебатів ДУ «НМЦ «Агроосвіта» до 1 травня поточного року;
- визначення (за методикою, описаною нижче) делегата з команди-переможця по ЗВО для участі у фіналі конкурсу;
- забезпечення участі делегата у фіналі конкурсу.

Базовий ЗВО (місце проведення фінального етапу конкурсу) відповідає за:

- надання приміщення для проведення фінального етапу конкурсу (для 200–300 осіб) на безоплатній основі;
- запрошення слухачів (студентів, викладачів, науковців);
- координацію технічного забезпечення для організації перекладу та кетерингу.

АПД відповідає за:

- розробку та узгодження методики проведення дебатів (внесення доповнень та змін, за потреби; погодження актуальних тем з членами журі);
- запрошення учасників журі;
- модерацію заходу;
- організацію та фінансування синхронного перекладу та кетерингу;
- підготовку сертифікатів та нагород.

КОНЦЕПЦІЯ ДЕБАТІВ

Агрополітичні дебати – це обмін думками з певних агрополітичних тем. У дебатах беруть участь команди, кожна з яких складається з трьох (чотирьох) учасників (спікерів). За результатами жеребкування формують групи з команд, які обговорюють одну з попередньо запропонованих тем, наводячи аргументи «за» і «проти». Так дві команди обговорюють одну задану агрополітичну тему.

При цьому одна команда в парі стверджує тезу (цю команду називають стверджувальною), а інша її спростовує (заперечувальна команда).

Мова ведення дебатів українська/російська (для іноземних членів журі у фінальному етапі забезпечують синхронний переклад на англійську мову). За результатами проведення кожного з етапів конкурсу за участі пари команд оцінюють команди з боку журі та слухачів із залу (докладніше в розділі «оцінювання дебатів»).

Участь у конкурсі можуть брати всі аграрні ЗВО України. Конкурс проходить у два етапи. 1-й етап проводять у кожному окремому ЗВО до 1 травня поточного року. За результатами 1-го етапу визначають команду-переможця, зі складу якої делегують одного представника для участі у фіналі. 2-й фінальний етап проводять на базі ЗВО у рамках щорічного Зльоту студентських лідерів аграрної освіти.

Після проведення фіналу в команді-переможниці журі визначає 1-ше, 2-ге і 3-тє місце за кожним з учасників, оцінюючи їхні індивідуальні виступи. Таким чином, крім команди-переможниці дебатів, після завершення фіналу визначають абсолютного переможця агрополітичних дебатів – представник певного ЗВО.

УЧАСНИКИ ДЕБАТІВ

У дебатах можуть брати участь студенти бакалаврату, студенти-магістри всіх курсів, всіх факультетів ЗВО аграрного спрямування, аспіранти, а також, за бажанням, студенти аграрних технікумів і коледжів.

Для участі у конкурсі формують команди, кожна з яких складається з **3 (4) учасників**. Дві команди створюють пару, що обговорює задану агрополітичну тему. Одна команда при цьому стверджує, а інша – заперечує. Пари команд, а також теми визначають шляхом попереднього жеребкування (за день до проведення відповідного етапу конкурсу). Для формування пар кількість команд має бути парною.

ЗВО України мають заявити про своє бажання взяти участь у фіналі конкурсу до **10 березня поточного року**.

Для участі у фінальному турі ЗВО мають надати ДУ «НМЦ «Агроосвіта» інформацію про своїх делегатів – по одному представнику з команди-переможниці 1-го етапу – до 1 травня поточного року.

ЕТАПИ КОНКУРСУ

Конкурс проходить у два етапи.

1-й етап проводять у кожному окремому ЗВО до 1 травня поточного року.

До участі у фіналі з команди-переможниці кожного ЗВО делегують по одному учаснику для формування однієї з міжвишівських команд для участі у фіналі.

Формують спільну міжвишівську команду шляхом самостійного погодження між учасниками (методологія надається).

2-й етап конкурсу проводять у рамках Зльоту студентських лідерів аграрної освіти. Після фіналу конкурсу журі визначає абсолютного переможця в команді, який отримає головну нагороду.

ОЦІНЮВАННЯ ВИСТУПУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДЕБАТІВ

Кожна пара з команд має для обговорення теми (висловлювання) 30 хв (по 15 хв для кожної).

Час слід більш-менш рівномірно розподіляти між усіма учасниками кожної команди.

Оцінюється як робота в команді, так і індивідуальний виступ.

Враховують такі вміння:

- наводити аргументи;
- чути опонента та відповідати;
- переконливо вести дискусію;
- логічно наполягати на своїй позиції.

СКЛАД ЖУРІ

Склад журі для оцінювання 1-го етапу формують на розсуд відповідного ЗВО.

До складу журі фінального етапу запрошують представників з таких установ та організацій (до 12 осіб):

- 1) органів державного управління та законотворчості;
- 2) системи освіти і науки;
- 3) аграрного бізнесу України;
- 4) міжнародні експерти.

Для активної участі в складі журі міжнародних експертів під час проведення фіналу конкурсу забезпечують синхронний переклад (українська – англійська мови).

Рекомендації для журі – критерії для оцінювання дебатів:

- обізнаність учасників щодо актуальних питань у галузі аграрної політики;
- розкриття теми дебатів (всбічний аналіз проблеми та перерахування її важливих складових);
- наведення достовірних та належних аргументів;
- уміння логічно і послідовно наполягати на власній позиції;
- командна робота та її злагодженість.

Додаткові критерії для визначення абсолютного переможця конкурсу:

- культура ведення дебатів;
- грамотне мовлення та ораторське мистецтво;
- оперативне використання аргументів опонентів у своєму виступі.

ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ: ЧАСОВІ РАМКИ

Лютий поточного року – зустріч представників АПД з відповідальними особами за проведення 1-го туру дебатів у ЗВО – презентація концепції конкурсу;

1 березня – узгодження поточного проекту концепції конкурсу між АПД та ДУ «НМЦ «Агроосвіта»;

до 10 березня – підтвердження участі в конкурсі з боку ЗВО;

10 березня – 1 травня – проведення 1-го туру дебатів у ЗВО;

до 1 травня – надання ЗВО інформації про їхнього учасника у фіналі конкурсу (один учасник з команди-переможниці 1-го туру);

до 20 травня – самостійне формування команд по три (чотири) людини з делегатів ЗВО для фінального етапу конкурсу (методика нижче);

початок червня (за добу до проведення фіналу конкурсу) – зустріч учасників з експертом з питань аграрної політики (проект «Німецько-український агрополітичний діалог») для ознайомлення з методологією дебатів, відповідей на питання; жеребкування команд за темами, а також позиціями («за» або «проти»);

проведення фіналу дебатів у базовому ЗВО (дату визначає оргкомітет Зльоту студентських лідерів аграрної освіти).

ФОРМУВАННЯ КОМАНД ДЛЯ ФІНАЛЬНОГО ЕТАПУ КОНКУРСУ

Команди формують з трьох (чотирьох) учасників на основі особистої домовленості. Для цього створюють спеціальну платформу, де переможець 1-го етапу (обраний ЗВО один учасник команди-переможниці – делегат до фінального етапу) розміщує своє резюме, а також інформацію про свої професійні інтереси і позиції. Шляхом обміну інформацією формують команди. Детальну інформацію про платформу надають додатково.

ПРОВЕДЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО ЖЕРЕБКУВАННЯ

Жеребкування проводять за 24 години до відповідного етапу конкурсу (1-го туру або фінального етапу). У жеребкуванні беруть участь команди, сформовані заздалегідь. Всього формують 4–6 (8) команд по три (чотири) людини. Для проведення жеребкування на аркушах паперу записують одну з тем для дебатів і позицію («за» або «проти») – всього 4–6 (8) листочків.

По одному представнику від команди (на вибір команди) витягують, не дивлячись, один з аркушів, чим визначають свою подальшу роль у конкурсі. На кожному з аркушів також указують колір команди, який потім використовують під час її оцінювання залом (листки для оцінювання, див. нижче); під час конкурсу члени кожної команди також отримують бейжі відповідного кольору.

Теми для проведення дебатів узгоджують АПД з членами журі та повідомляють зацікавленим ЗВО під час зустрічі у лютому поточного року.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КОНКУРСУ ДЛЯ УЧАСНИКІВ

- розподіліть час на виступ з-поміж усіх учасників вашої команди відносно рівномірно, не перебивайте один одного і ваших опонентів під час виступу;
- під час виступу говоріть максимально грамотно, не використовуючи сленг;
- наводьте ваші агрополітичні аргументи по суті, не поспішаючи;
- вказуйте на очікувані економічні, соціальні ефекти та вплив на навколишнє середовище і біобезпеку;
- підкріплюйте ваші очікування авторитетними даними: міжнародним досвідом, результатами економічних досліджень / аналізів / прогнозів;
- оцінюйте можливі ризики і протилежні аргументи опонентів уже під час самих дебатів, реагуйте на них;

- оцінюйте реальні можливості для реалізації ваших пропозицій з огляду на загальні, політичні, рамкові умови (наприклад, доступне фінансування з держбюджету).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ПІДРАХУВАННЯ ГОЛОСІВ

Оцінюють кожну команду за двокольоровою системою (з використанням кольорових карт):

зелена карта / наклейка означає – «позитивно» і оцінюється +1

червона карта / наклейка означає – «негативно» і оцінюється -1

Категорія тих, хто голосує	Оцінювання голосів у балах	Всього голосів від групи	Загальна кількість балів по групі
Журі	1 голос = 10 (30) балів	близько 10	100 (300)
Слухачі	1 голос = 1 бал	близько 50 (150)	50 (150)

Визначення балів для кожної команди (приклад розрахування):

Бали журі «+1»*10 – «-1»*10

+ Бали слухачів «+1»*1 – «-1»*1

= Бал команди

Замість використання кольорових карток члени журі можуть використати карти з балами (від 1 до 10) – рішення приймається АПД залежно від кількості членів журі та слухачів у залі.

Визначають абсолютного переможця тільки на основі голосів членів журі.

РЕГЛАМЕНТ ПРОВЕДЕННЯ ФІНАЛУ КОНКУРСУ/ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА¹

Модерація фінального етапу – представник проекту «Німецько-український агрополітичний діалог».

Технічний супровід та підрахування голосів – представник проекту «Німецько-український агрополітичний діалог».

Допомога в технічному супроводі – 4 студенти ЗВО (за місцем проведення конкурсу).

¹ За аналогією слід проводити 1-й відбірковий тур конкурсу у ЗВО.

1) Загальні правила проведення дебатів (оголошують для залу і членів журі перед початком):

- для дотримання порядку під час проведення дебатів прохання не користуватися мобільними телефонами та іншими засобами зв'язку;
- шляхом жеребкування визначати тему і позицію команди для обговорення («за» або «проти»);
- для підготовки визначеної теми кожній команді відводити 24 години;
- в обговоренні теми мають брати участь усі учасники команди, причому командну роботу також мають ураховувати під час оцінювання;
- кожна пара команд для обговорення своєї теми отримує 30 хв (по 15 хв на аргументи «за» і «проти» для кожної команди);
- модератор може передавати слово іншій команді під час проведення дебатів, якщо час першої команди вже було використано;
- під час проведення дебатів на екрані висвічується табло з таймером, на якому показано час виступу кожної групи;
- після закінчення кожного туру дебатів (виступу однієї пари) обговорення припиняють і починають оцінювання / голосування;
- оцінювання проводять 2-ма категоріями слухачів: журі та гості із залу (близько 50 (150) осіб);
- послідовність проведення оцінювання дебатів: (і) гості із залу, (і) члени журі;
- для оцінювання команд у зал після закінчення виступу однієї пари передається два аркуші паперу (оцінювальні листки) різного кольору (колір для кожної з команд визначають під час жеребкування), на яких гості із залу можуть приклеїти по одній наклейці (червоній чи зеленій), які вони отримують при вході;
 - наклейка зеленого кольору означає, що виступ команди сподобався;
 - наклейка червоного кольору означає, що виступ команди не сподобався;
 - кожен гість із залу може оцінити виступ кожної команди тільки однією наклейкою (!!!);
- члени журі оцінюють візуально (червоною / зеленою картою або картами з балами) і обґрунтовують свою оцінку виступом (оцінюють члени журі після збирання оцінювальних листків із залу);
- відповідальний за технічний супровід підраховує голоси / бали по кожній команді.

2) Проведення жеребкування з оголошенням порядку ведення дебатів (послідовність) за темами (1-ша, 2-га, 3-тя (4-та) пара).

Для проведення жеребкування на аркушах паперу записують номер пари (1-ша, 2-га, 3-тя (4-та) пара) – всього 3 (4) листки; по одному представнику від пари команд (на вибір команд) витягують, не дивлячись, один з аркушів, чим визначають послідовність свого виступу; жеребкування з оголошенням порядку в парі команд (хто перший починає виступ) проводять безпосередньо перед початком етапу.

3) Схема проведення конкурсу (кожного етапу) та таймінг:

а) проведення 1-го туру (30 хв + 15 хв для оцінювання);

а.1) після закінчення кожного туру модератор оголошує початок оцінювання в залі; в зал передають оцінювальні листки для двох команд відповідного кольору. Паралельно з цим модератор проводить опитування серед членів журі (по 1 хв на 1 члена журі). Після завершення опитування в залі журі візуально оцінюють команди (червоною / зеленою картою або картами з балами); результати оцінювання фіксують у таблиці (15 хв);

б) проведення 2-го туру (30 хв + 15 хв для оцінювання); б.1;

в) проведення 3-го туру (30 хв + 15 хв для оцінювання); в.1;

г) можливе проведення 4-го туру (30 хв + 15 хв для оцінювання); г.1;

д) підбиття підсумків, визначення команди-переможниці (фіналу дебатів) і визначення з-поміж членів команди-переможниці абсолютного переможця – в голосуванні за абсолютного переможця беруть участь тільки члени журі (!!!).

е) вручення сертифікатів, нагородження команд-переможниць та абсолютного переможця;

є) завершальне слово для представників журі.

Примітка: Під час проведення дебатів вестимуть відеозапис.